

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Éves számok 12 kr-ával kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért: 7 kr.
 ketszerért 6 kr., többszörért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összeköttetésben levő hirdető-íradók, elő-
 fizetők, vagy a gyakori hirdetők tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

A postajáratok.

Barsvármegye közigazgatási bizottsága múlt évi december hó 13-án tartott ülésében kimondotta, hogy a mostani postajáratok berendezése nem felel meg a közkivánalmaknak és érdekeknek és hogy szükséges a postajáratok új berendezése tekintettel a léva-csatai vasutvonal által adott új helyzetre.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága ennek folytán el is határozta a postajáratok új berendezését munkába venni s eszközölni, kiküldvén, illetve utasítván a vármegye alispánját, főmérnökét, hogy a járási közigazgatási főtitviselők által a leginkább érdekelt megkérdeztével mellett beszerezvén a szükséges adatokat, a postajáratok helyesebb beosztása tekintetében észszerű javaslatot készítsen, s azt tovább eljárás végett a közigazgatási bizottságnak betérjessze.

Üdvözljük a vármegye közigazgatási bizottságának ezen gondoskodását, mert valóban némely postajáratunk éppen nem felelnek meg a közkivánalom s a közérdeknek, így egyebek között az Ar-Maróth és Léva közötti oly postajáratok berendezés, hogy két nap kívánatik a küldemények el és átvételére, kissé sajtáságos, hogy ne mondjuk nevetségesnek tűnik fel a gyakorlati életben akkor, midőn ugyan ezen, azaz rövidebb idő alatt a bécsi küldeményeket kaphatjuk s kaphattuk meg még azon időben is, mikor semmi vasuti összeköttetésben sem állottunk Esztergom-Nánával.

Igy vagyunk több postai járatokkal. Hanem, midőn ennek javítását s új berendezését szükségesnek tartjuk, egy körülményt nem hallgathatunk el; s ez az, hogy a posták ez időszertül szükségesen és észszerűségeen túl szaporítottak, s hogy ezen körülmény, a posták túlságos szaporítása, nem foly-

be oly javítólag a postai közlekedésre, mint sokan eleinte hitték, hanem hátrálólag hatott, a minék aggodalmas kifejezést már annak idejében a közszükség szempontjából siettünk is adni; a mi azonban döntő helyen tekintetbe nem vétetett, most úgy látszik, midőn a hátrány szembetűnő és nemcsak a közlekedést zavarja, hanem a költségeket is szaporítja, ennek is beáll a figyelembe vétele.

Ugyanis a sok postaállomás szeretlen felállításával sok postai vonal meghosszabbított azon kanyarulatok által, melyeket a községek egymástól fekvése idézett elő; a gyorsaság a helyett, hogy előmenetelben nyert volna — ez volt a sok postaszaporítás célja — a közbevetett munkaszaporítás által lassubbá tétetett, most pedig odáig jutott, hogy a forgalom növekedésében éppen nem válik be azon tényezőnek, melyet természetes feladatánál fogva előidéznie kellett volna s melyet ezen intézkedéstől mindenki várt.

A sok és felesleges postajárat korlátok közé szorítandó; az állomások csak ott s azokon a helyeken volnának fentartandók, melyek a közlekedés gyorsaságát nem akadályozzák, melyek közszükségletet pótolnak s nem egyéni érdekeknek szolgálnak. Kívánatos és jogosult ugyan az, hogy minden hely és pont kellő és szükséges közlekedési eszközökkel birjon; ez a jogegyenlőség elutasíthatatlan postulatuma, de ennek nem az a korollárium, hogy minden helyen legyen posta, hanem az, hogy a postajáratok úgy rendezzenek, hogy a közkivánalom, a közérdek — a mennyiben az az adminisztrációtól telik — kielégíthessék s ebben a magán érdekek is — a mennyiben a közérdekkel ellentétben nem állnak, szintén fellelthessék kielégítések. Nem involválja ez okvetlenül azt, hogy egyik postaállomás-

nak a másik rovására előnyöket nyújtunk, hanem igen is megkívánja, hogy az előnyök úgy, mint hátrányok aránylagos kiszabásban s megosztásban részesíttessenek.

Feudalizmus és confessionalismus.*)

Valamint az uralkodóház tagjai — az Eszterházy, Pálffy, Batthyány s más főúri családok tagjait csak alattvalóknak tekintik, kikkel házasságra lépni lehetetlen, úgy főúri családok is rangjukon alulnak tartották a köznemességgel való összeházasodást. — A köznemesség tekintélyes és birtokos része ismét nagy szerencsétlenségnek tartotta volna családjárának, ha egy leány — különben nemes származású ügyvédhez, vagy armalista-hoz ment volna férjhez, vagy a fiu ily családból vett volna feleséget. — Az alsóbb fokok állók irigységgel tekintettek a felsőbbekre s keserőséggel viselték el a velök éreztetett gögőt, de kárpótolták magokat azzal a lenézéssel, melyben az alattok állókat — különösen a polgárt s a parasztot részesítették.

A társadalmi osztályok különböző joggal, különböző kiváltságokkal felruházva egy más irányban tehát csaknem egy elzárkózónak, mint a kasztok, — nemesek vagyonosabb, műveltebb és több joggal bíróknak tartják magukat a magasabb osztályok, mint az alsóbbak, — hanem meg vannak győződve, hogy mintegy: magasabb emberfajt képeznek, más vér és testalkotással bírnak, mint azok. Az elzárkózás és elidegenedés gyűlöleté és undorra változik az egyes osztályok között, — a mi aztán elvezetett a forradalmakhoz.

A francia forradalom vad kárörömmel szerzett elégtételt az alsóbb társadalmi elemeknek a százasodás elnyomatásért. Nem megbocsájtani és átalakítani, hanem bosszút

*A lévai kaszinó ez évi utolsó estélyén Holló Sándor, lapunk szerkesztője által tartott felolvasás szövegét adjuk egész terjedelmében.

állani volt jelszó — s a születési aristokráciának prototypjai; a király és főnemesség kiontott vérevel kívánták megengesztelni az emberi jogok eltiprása felett borongó korszellemet.

A vérpad felett proklamálták azután a születés adta jogok és kiváltságok eltörlését s az emberi jogok egyenlőségét, a „fraternitét és égalitét”. — És örömtől látszott ittassulni az egész emberiség: hogy a hübérendszert békóit, a születés jogait, a kiváltságokat és előjogokat szétvették és megsemmisítették. A szabadság napja látszott felragyogni, mely a zsarnokság és önkény rut daemonjait szerteüzte.

És a francia forradalom után sorba született forradalmak, mintegy felszázad alatt egész Európában porba döntötték a rendi szerkezetet és megteremtették a negyedik és máig utolsó társadalmi rendet: a „jogegyenlőség” társadalmi szerkezetét. — Ezt tárja elénk a történelem.

* * *

Ma tehát nem volna különbség ember és ember között. — Nem születik senki törvényhozónak, vagy a másik ember felett parancsolónak. Polgártárs mindenki. Értelem, munkásság és más erények adják a jogot a hatalomra. Az emberek kölcsönösen működnek közre a társadalom, a nemzet, a haza boldogságára!

De így van-e ez valóban? Nagy illúzió volna hinni. A középkori feudalizmus szellemében a királyi és főúri kiváltságok, a szétválasztja az embereket egymástól, praerogatívák (előjogok) vannak, melyek mindenre másra, csak nem a valódi érdemre vannak alapítva. — A középkor egy részét kezdjük újra élni.

Tisztán áll a helyzet előttünk. Nem kívánja senki, hogy a mai jogegyenlőség mellett az emberek teljes egyenlősége, az ugynevezett társadalmi egyenlőség előálljon. Mint érintetem a különböző műveltség, a különböző vagyoni és a különböző élethivatás, különböző tár-

TÁRCZA.

1888. ápril 14.

Ez volt a külsején annak a csinosan kiállított kis programlapnak, melylyel a helybeli főgymnasium javára a tanári kar által rendezett dal- és zeneestélyen a belépőknek kedveskedett a buzgó ifjuság.

Hegel mondja valamelyik aesthetikai művében, hogy a művészetek ideje lejárt s legfőbb a zenének lehet jövője. S ha a nagy író mondásának első részét korunk nem is igazolja, de mindenesetre a másikat, mert a zene, soha oly népszerű nem volt, mint jelenleg, midőn a zene valamely ágához való értés már-már föltétele törekszik lenni a műveltségnek.

Városunkban nagyobb szabású hangversenyt csak az összes zenei erők összpontosításával lehet létesíteni. S ily összpontosító erőkép látszik föltűnni a jótékony cél, mely egyaránt áldozatra bírja a szíveket, s oly zenei műsört alkotott, mely fölé nyugodt lélekkel lehetett volna írni a „hangverseny” címet is.

Az első számban az ifjusági énekhar zendítette meg Weber „Büvös vadász”-nak egyik ismert kedves dallamát, a „Vadászkar”-t. A szabatos előadás sikerét nagyban emelte a Rónay kisasszonyok zongora — és a helybeli műkedvelők zenei kísérete. — A műsor második száma Wallace „Last rose” hegedűsola volt, előadta Richter Rezső ur, a szépen kidolgozott zongorakísérettel pedig Richter Ferencz ur. Kétségtelen,

hogy egyik legjelentékenyebb és egyúttal legsikerültebb száma volt a programnak. Valódi concertdarab, melynek nehézségeit csak szépsége mulja fölül; a tehetséges interpretáló azonban csak az utóbbit mutatta be; kellemes flageoletti s tisztá chromatikus skálái kitűnő technikáról tanuskodtak. Perczekig tartó taps hangzott fel a pompás finale után s a hangverseny díszes közönsége lelkesen éjenezte meg az előadót. — Ez a jelenet ismétlődött az Abrányi-féle magyar dalok után is, melyeket Leidenfrost Micza k. a. énekelt nemes hévvel és iskolázott hanggal, Belesák ur zongorakísérete mellett. — Ezután Mendelssohnnek „Mi lenne dalok nélkül” kezdetű dalát énekelte a műkedvelő hölgyekből és a tanuló ifjuságból alakult vegyes kar harmonium és vonós zene kísérete mellett. A kedélyes és lágú dalt néhány ütmenyi zenei bevezetés előzte meg, Richter Ferencz ur szerzeménye, mely finom stíljében rendkívül kellemes hatást gyakorolt. A darab sikeréhez annak belső szépségén és szabados előadásán kívül bizonyára hozzájárult az előadónak csinos csoportosítással elrendezett kara is, első sorban a hölgyekkel, kik nemes buzgalommal rózsákat énekeltek ifjú arczaikra. — Ezután ismét zenei rész következett: Zech „Elegiá”-ja, a műkedvelők előadásában; magasabb stíli és sokkal hálásabb darab, mint a múlt évi hangverseny „Fehér nő”-je; jelen alkalommal izlés és előadás határozott és méltó sikert aratott. Költői erő és mély érzés a tisztá és finoman nuanceirozott előadásban

bájos kifejezésre találtak. A hallgatóság pár pillanatig hallgatagon maradt e zene varázsa alatt, de aztán kitért a tetszés zaja. — Donizetti „Belizario”-jából Rónay Alma és Helén kisasszonyok énekeltek egy művészi kettőst. Az egyházi zene terén már volt néhány alkalomunk a kisasszonyokat hallani, de az ott elért sikereik után is meglepő volt a mai eredmény; szorgalom, iskolázottság és benső érzés jellemvonásai éneküknek. A választott duett nem oly zenéjű, mely dallamosságával fülbe mászó volna, hogy mégis zajos sikert aratnak, az egyéni helyes felfogásuk s a nehezebb helyek mesteri előadásának volt méltó eredménye; kiválóan sikerült a nehéz kettős fuga. Belesák ur pompás zongorakíséretével járult a művészi előadáshoz. — Belesák László és Karafiath Mária urak négykezes zongora darabjai kedves ismerősei már hangversenyeink közönségének. Ez alkalommal Chopinnek két zongorán előadott „Rondeau”-jával mutatták be magas színvonalon álló játékaikat és kitűnő technikájukat; csak ismétlésbe esnének, ha szavakkal fejeznék ki a hosszan tartó tapsot, melylyel a közönség elismerését fejezte ki a magasabb izlésű művelzetért, melyben e darab előadása által részesült. — Az egyházi irányú zenének egyik képviselője a „Gyermek a viharban” című s vonós zenével és zongorával kísért vegyes kar volt, melyet Rónay kisasszonyok, Richter Ferencz és Szölgvény Ferencz urak alkottak. A közönség nem fogadta oly melegen e darabot, mint akár benső értéke,

akár előadása által megérdemelte volna; főleg zenei hangszerelése igen kellemes, s merész átmenetű hatásosak. — „Magyar dalok” cím alatt Leidenfrost Aranka a. énekelte és pedig nem csak szívéből, hanem szívével. Mindnyájan tudjuk, kik érdeklődéssel tekintettünk a kisasszony föllépte elé, hogy közel mult betegségének kell tulajdonítani hangjának kissé fátyolozott voltát, melyet azonban feledtetett velünk az a gyengéd érzés és finom hangszínezés, melylyel csinos dalát előadta. Szívéből kívánjuk, hogy a legközelebbi alkalommal ne kelljen indispositioval küzdenie, hanem hajlékony és szép hangjának egész bájjában gyönyörködhesünk. — A Leidenfrost kisasszonyok dalai voltak a műsorban a magyar zenének egyedüli képviselői; nos, a képviselő szerencsés volt s általuk méltó helyet foglalt el a programban a magyar zene. — A darab, melylyel a változatosan egybeállított műsor véget ért, Tietnek impozans hatású szerzeménye, a „Supplices” című egyházi műdarab volt. A legtöbb várakozással ez elé néztünk, a közreműködők legtöbbet ezt emlegették. S igazuk volt. A majd lágyan, majd hatalmas erővel hangzó dallamok, a nyolcz hang hullámzatos összetorlódása megrázó akkordokba s a szelíden elhangzó vég: plastikus kifejezése az esdeklő imának. S az előadás oly egybevágó, oly sikerült volt, hogy szívesen hallanánk még egyszer talán tágabb helyiségben, valamelyik templomban. No de a közönség ott sem engedte el az ismétlést s lelkesült tapsal kívánta még egyszer hal-

s a d a l m i állást is ad az embereknek. Ugy, hogy a mai jogegyenlőség mellett is el van ismerve úgy a tudományban, mint az életben; hogy a felsőbb osztály, a művelt középosztály és az alsóbb néposztály, mint különálló három nagy társadalmi osztály szerepel egymás mellett, melyeknek tagjai közt ha jogilag nincs is semmi különbség, mégis társadalmilag, tekintély, befolyás tekintetében igen is van; — de nem több s nem kevesebb különbség, mint a mit a természet szerűen a m a g a s a b b műveltség, a n a g y o b b vagyon és a közéletben elfoglalt m a g a s a b b h a t á s k ö r. Az emberek, kell, hogy egymásban tiszteljenek az emberi nemes tulajdonságok magasabb kifejtését, a lélek, az ész magasabb műveltségét, mert ez által önmagukat tisztelik meg.

Csak hogy erről van-e szó nálunk? — Csupán a három nagy társadalmi osztály természet szerű egymáshoz helyezkedéséről és a megillető tiszteletéről? — T á v o l r ó l i s e m.

A közéletet átszövi nálunk a r e n d i e s elkülönöttség, az arrogancia, a dolyf, a címek uralma, az érdemtelenek kitartása. A felsőbb osztály legtöbbször nem arra használja fel — nem a z I s t e n t ö l, hanem — az e m b e r e k k e g y e l m é b ö l adott és nyert magasabb állását, hogy élére álljon a társadalomnak, a közéletnek, s a munkát vezesse és anyagi erejéhez mértten szolgálva a közügyeket: az irányt megjelölje, hanem hogy folyton éreztesse és folyton megmutassa, — de minden esetre folyton fentartsa azt az óriási választ, — mely őt az alsóbb osztályoktól elválasztja. Azok a bizonyos „kis kezek“, az utóbbi időkben sokat emlegetve, annyira féltékenyek az „Ösi“ tisztaságra, hogy még keztyűt keresztül sem mernek érintkezni a polgári vérről. — Az egyes kitűnések példája nem hat ott; az osztály különbség, mint szent és sérthetetlen v á l a s z f a l u r a k o d ó m a i s ! ! . Ma, midőn még nincs egy százada, hogy az ezredéves dolyföt és lenézést véresen bszulta meg a lenézett, a megvetett társadalom. — Sajnos, a középosztályban sem kisebb az elkülönöttség, a c o t t é r i á k r a válás és mindig, mindenben a felsőbbek kegye után való áhítozás. Hová tünt el a „polgártárs“ kora a mai ezimkorság időszakában, — hiszen a magas méltóságú urak legiója folyton és folyton szaporodik, a társalgás simasága és emelkedettsége helyet adott a „m é l t ó z t a s s é k o z á s“ alázatosságának és keresettségének. Ma, a

jogegyenlőség 40-éves uralma mellett való s á g o s h a j s z a v a n a n e m e s i n e v e k, p r a e d i k a t u m o k s a r a n g o k u t á n é s t a l á n a z é r t, mert ennek a címeknek nem vesszük semmi hasznát? Ellenkezőleg: azért, mert úgy látszik, hogy Magyarország nem elég s z e g é n y m é g m a s e m a r r a, h o g y a c i m e k b i r t o k o s a i t m u n k a é s é r d e m n é k k ü l i s, p u s z t a c z i m é r t e l n e t a r t h a s s a.

A családi tradíciók, a mik nemes tettekre, ambíciózus küzdésre oly emelően buzdíthatnának, ma a munkátlanságra, a fenhéjazásra és krakelereskedésre adnak jog-czimet.

Ma, a jogegyenlőség 40-éves uralma után a „született törvényhozói“ jog még érvényében fennáll; a r e n d i s é g e t folyton újabb és újabb intézményekkel minő a „fidei commissum“ (hitbizomány) biztosítja; egyes társadalmi elemek összenősülése törvényesen meg van gátolva, a társadalom szellemét pedig megmételtyezi az a határozottan ki nem fejezhető, de mindnyájunk által érzett uralkodó korszak: a külső csillogni akarás, a felfelé való kapaszkodás, a lefelé való gög, a nagyzás és szemfényvesztés, mely ellentéte a reális, szolid munkának, az önértékes és igazán művelt társadalmi életnek.

Mindez valóban a f e u d a l i z m u s maradványa és árnya, a melytől meg kell szabadulnunk, ha az igazi haladás utjára akarunk lépni és ha meg akarunk teremteni, — mi ma nincs — egy kellemes, erőtől duzzadó, kedélyt, szívet egyaránt nemesítő t á r s a d a l m i e t e t e t.

(Folyt. köv.)

Egy magyar gazda vállalata a bécsi piacon.

A magyar gazdákat bizonyára a legkellemesebben érinthette azon hír, hogy az országnak egyik kitűnő gazdája az ohaji uradalom bérlője V a s s L i p ó t B a r s m e g y é b e n, m i h e l y t a p o z s o n y i m a r h a v á s á r b e s z ű n t e t v e l ö n, e g y v á l l a l a t o t l é t e s i t e t t B é c s b e n, a m e l y a z z a l f o g l a l k o z i k, h o g y a m a g y a r o r s z á g i h i z l a l ó k á l t a l o d a k ű l d ö t t m a r h á k a t a l e h e t ő l e g e l ő n y ö s e b b e n é r t é k e s i t s e.

Felesleges volna leírni azt, hogy mennyire ment az elkeseredés a magyar hízalók részéről azon kizsákmányolás miatt, melynek ki voltak téve akkor is, mikor a bizományosok, akkor is, mikor a fleischcassa monopolizálta a piacot; — tudja ezt minden gazda, tudja ezt minden hízaló és bizonyára e tudat nem olyan, hogy kedvet érezen magában ezután bárki is arra, hogy ujjal karjaik közé temetkezék.

A „Bars“ 11-iki és a „Gazdasági lapok“ 15. számában teljes elismeréssel találkozott V a s s L i p ó t b u z g ó l k o d á s a s m i d ű n n e k e m ö r ö m ö m r e s z o l g á l t e z e l i s -

meréseket olvasnom, nem mulaszthatom el, hogy szerzett tapasztalataimat a következőkben ne közöljem és fel ne hívjam hazánkat mindazon hízalással foglalkozó gazdáját V a s s L i p ó t g a z d a t á r s u n k i g é n y b e v é t e l é r e — a k i n e k u t j a, i l l e t v e h i z o t t á l l a t a B é c s f e l é v a n i r á n y i t v a.

Hogy valamely vállalatnak a közönség megnyerésék, szüksége, hogy az azt képviselő egyén — tehetsége, szorgalma és becsületessége alapján, bizalmat érdemeljen. V a s s L i p ó t, k i e g y s z e r ű g a z d a t i s z t b ű l r r a d a l m i b é r l ő v é l e t t, k i n e k m i n t e l s ő n e k j u t o t t e s z b e a z, h o g y a b é c s i h i z o t t á l l a t o k e l a d á s á r a v á l l a l a t o t l é t e s i t s e n, — m é l t á n m e g é r d e m l i a m a g y a r g a z d á k a z o n b i z a l m á t, h o g y h i z o t t á l l a t j a i k e l a d á s á v a l o t f e l k e r e s s é k; — m e g é r d e m l i e z t m i n t m a g y a r g a z d a é s m i n t o l y a n f é r f i u, a k i n e k j e l l e m e t i s z t a é s h o m á l y n é k k ű l i.

Nagy nyereség tehát e vállalat a magyar gazda szempontjából is; mert ez alapon most már nem vagyunk kiszolgáltatva idegenek kapzságának. Már magában véve az is, hogy olyan magyar emberhez fordulhatunk Bécsben, a ki gazda és a mellett hízaló; — kinek tudomása van a gazda óhajairól s a mellett módjában áll a lehető legjobb árviszonyokat kihasználni gazdátársai javára — kívánatosá teszi, hogy vállalata minél inkább felkarolassék.

Nekem módomban állott néhány olyan uri emberrel érintkezni, a ki V a s s L i p ó t u r a t b i z t a m e g a z e l a d á s á l s m o n d h a t o m, h o g y k i t ű n t e t ő l e h e t r e á l n é z v e a z o n n y i l a t k o z a t, m e l y l y e l a z ő e l j á r á s á t m é r l e g e l t é k.

De nehogy olyan szíben tűnjek fel, mint ha én reclamat akarnék csinálni V a s s L i p ó t v á l l a l a t á n a k, e s u p á n a n n a k c o n s t a t á l á s á r a s z e r i t k o z o m, h o g y a g a z d a k ö z ö n s é g n e k j ö l f e l g o t t é r d e k e b e n á l l e g y m a g y a r e m b e r s o l i d t é n y k e d e s é t i g é n y b e v e m m i a k k o r, m i d ű n a z n e k i a n y a g i e l ő n y ö k e t b i z o s i t, m e r t t u d o m á s o m v a n a r r ó l i s, h o g y e z e n b é c s i m a r h a v á s á r o n t e k i n t é l y e s t é n y z ö k t á m o g a t j á k a z ő i p a r k o d á s á t, s ő t k i l á t á s b a v a n h e l y e z v e b i z o n y o s v a s u t i k e d v e z m é n y i s, m e l y b e n a g a z d a f o g n a r é s z e s ű l n i.

Minden küldemény, — mely a bécsi marhavására adatik fel, — úgy intézendő, hogy az legkésőbb a vásár előtti napon, tehát vasárnap és szerdán már Bécsben legyen. *)

Szobonya Bertalan.

*) A szarvasmarha, juh és sertés küldemény — mint már érintettük is — címzendő: „All. Fleischcassa für Lipót Vass, Szt. Marx-Wien.“ — Szerk.

Törvényjavaslat a halászatról.

A képviselőház ülésén e napokban beterjesztett halászati törvényjavaslatnak bizonyára ép oly kedvező hatása lesz közgazdaságunk és fontos ágára, mint a minő volt a vadászati törvénynek a vadállomány szaporodására. Hazánkban az azelőtt jelentékeny halállomány nagyon megfogyott. A halászati törvénynek tehát nehéz feladatot kell megoldania. Egrészről elejét kell vennie a rablóhalászatnak s másrészt intézkednie kell az okszerű haltenyésztés előmozdítása tekintetében.

Helen leányaival, Rudnyánszky Olga (Endréd), Schwarz Ferenczné (Kálna), Sembery Örszike, Schmidt Miczi (Bécs), Szabó Lajosné Ilonka leányával, Szakmáry Endréné Mariska leányával, Szecsányi Jusztá, Szilassy Caesarné Maczi leányával, Szirányi Sándorné Lilli és Minka leányaival (Herstyén), Toldy Zsigmondné (Szántó), Toth Zsigmondné, Uhrin Sándorné nővérel, Vimmer Béláné (N.-Szölgyém), Weisz Sándorné (Nyitra), Weisz Samuné Anna leányával, Vosztruha Györgyné Irén leányával, Zmesskall Kálmánné (Kis-Koszmály). Midőn ily diszes és hosszú névsor végére a pontot oda teszem, még mindig furdal a lelkiismeret, hogy a reporteri argusszemek képesek voltak-e mindenkit megjegyezni? S mert kétségem van e felől, tisztelettel teszem még oda, hogy stb. **

Aprilis bolondja.

— Rajz: Porzolt Kálmántól. —

Már feljött feje bubjára a téli hold s még mindig szeretett a holdvilágnál ábrándozni.

De különösen szeretett volna Péterdy ur — párosával ábrándozni a holdvilágnál.

Sőt odáig merészkedett, hogy ezt a bizonyos párt ki is választotta a szép — Mariska kisasszony személyében, a mi Mariska kisasszonyt valóban kétségbeejtette volna, ha nem mulattatta volna.

Mert a szép kis Mariska csak úgy mulattató bohócnak tartotta Péterdy urat udvarában.

Mert hát a lányok mindig szeretik, ha van valakijük, a kin éreztethetik hatal-

Addig is, míg a törvényjavaslatot egész terjedelmében megismerhetik olvasóink, a következőkben adjuk annak ismeretét: A javaslat hét fejezetből áll. Az I. a halászat jogáról, a II. a halászat gyakorlásáról, a III. a halászati tilalmakról, a IV. a halászati társulatokról, az V. a hatóságokról és az eljárásról szól, a VI. a büntetésről és a VII. a zárhatározatokat foglalja magában.

A halászati jog megállapítására nézve a tényleges állapot lesz irányadó. A halászat a földtulajdon tartozéka és a meder tulajdonosát illeti. Árvicek kiöntéseiben azé a halászat, a kinek területét az ár elöntötte s minthogy ily helyeket a halak ivarzás idején tömegesen keresnek fel, e vizekből a halak visszatérését akadályozni tilos és a tilalom áthágása 100 forint terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik. A kik eddig gyakoroltak halászati jogot oly mederben, mely nem képezi tulajdonukat, ha egy év alatt okmányokkal igazolják e jogot, vagy annak 20 év óta való gyakorlását, ezt továbbra is megtartják. E bejelentés felett tárgyalás tartatik s az alispán (polgármester) határozata után a meg nem nyugvó fél 3 hó alatt pert indíthat.

A halászat gyakorlását a javaslat számos korlát közé szorítja. Így csak azok gyakorolhatják önállóan a halászatot, kiknek területén az okszerűen és a szomszédok sérelme nélkül üzhető. A kiknek területe kisebb, kötelesek társulattá alakulni. A ki halászni vagy rákászni akar, köteles halászcijet váltani s e kötelesség elmulasztása 5 forintig terjedhető pénzbüntetés sel sújtatik.

A törvény megóvja azt a jogosítottat, a ki nem saját medrében bír halászzalatt, hogy a vízhez járhasson és jogát gyakorolhassa. A vizek, melyeken a halászat gyakorolható, zárt és nyílt vizek. Az előbbiek a halas patakok s azon árkok és vízfolyások, melyek úgy elzárják, hogy azokból hal se ki se be nem mehet. Ezekben a halászat korlátlanul gyakorolható. A nyílt vizekben a halászat csak korlátok közt gyakorolható s pedig vagy önálló vagy társulattá alakult birtokosok által. Hogy mily területei gyakorolható a halászat, ezt a miniszter fogja meghatározni. Oly területek, melyek a halak ivarására és az ivadékok fejlődésére alkalmasak, kíméleti tereké nyilváníthatók.

A halászati tilalmak megállapításának célja a rablóhalászat megszüntetése. A megállapított tilalmak háromfélék: az ivarzási időre való tekintettel tilalmi időszakok, melyekben a halfogás teljesen szünetel, a halak fogásának minimális méretektől való függővé tétel és végre a káros fogási módok megtiltása. A védelem csakis a gazdaságilag fontos halfajokra terjesztett ki. A tilalmakat közigazgatásilag még szaporítani is lehet.

A halászati társulatok a vízhasználati társulatok mintájára szervezvék. Kényszer-társulatok, melyek az érdekeltek vízterület szerint való többsége által is megalakíthatók. A vízjogi törvény intézkedéseit a javaslat a halászati szempontok igényelte változtatásokkal majdnem szóról-szóra vette át. Ha a társulat meg nem alakul, úgy

mukat; sőt igen sok leány kizárólag csak ezért megy férjhez is.

No de Mariska nem gondolt arra, hogy Péterdy urhoz férjhez menjen, habár Péterdy ur arra a vakmerőségre is vetemedett, hogy ez iránt formális kérdést intézett Mariskához — egy virág bokréta segítségével.

Történt pedig ez eset aképen, hogy Mariska születésnapja márczius 30-ra esett. Péterdy ur e napra Bpestről gyönyörű virág bokréta hozatott s ezt iskátulyástól együtt elküldötte Mariskának, még pedig azért iskátulyástól együtt, hogy ennek eziméről leolvashassa az imádott, hogy az imádó huszonöt egész forintokat fizetett ki a bokrétaért, s hogy ehhez képest taksálja és viszonzozza szíve vonalmát.

Mariska el is olvasta meg azt a forró szerelemtől majd eléggő levelet is, mely a bokréta virágai közé volt rejtve. — Eleinte bosszankodott, majd meg kaczagott rajta, és ez sokkal veszedelmesebb, ha a lány kaczag, mint ha bosszankodik.

Délután személyesen is elment Péterdy gratulálni. Rettenő zavarban volt szegény, mindig a haját akarta simogatni, de persze ez — lehetetlen volt. Mindig közelebb — közelebb húzódott Mariskához s végre oly bátorságot vett magának, hogy fölébe sugta:

— Olvasta? — Oh! olvasta?

— Olvastam! Oh! olvastam! sugta vissza a pajkos leány.

— És a válasz? a válasz? — kérde zavartan Péterdy.

— Ah! a válasz? a válasz? — ismétlé Mariska tettetett zavarral.

— Megkaphatom?

— Holnap!

kötelességeit nem teljesítheti, vízterületén a halászati jogot 6 évre a hatóság bérbe adhatja. A bérbeadás módzatai a rendészeti s községi törvény analogiája szerint állapítatik meg.

A hatóságok és az eljárás megállapítása ugyancsak a vízjogi törvény mintájára történt. Jogmegállapítások kérdésében a fórumok: alispán, közigazgatási bizottság, miniszter, rendőri természetű ügyekben pedig főszolgabíró, alispán, miniszter.

A büntető határozatok az egyes kihágásokra, azok fokához képest 5-200 frtig terjedő pénzbüntetést szabnak. A befolyó büntetéspénzek felerészben az országos közigazgatási alapot, felerészben pedig azon község szegényalapját illetik, melynek területén a kihágás elkövetett.

Különfélék.

Nagy-Salló ünnepe április 19-én. Szalma kunyhó és zsindele ház fényesen kivilágítva mind azt hirdette, hogy ma ünnep van. A Rákóczi-induló lelkes zenéje s tarack durrogás mellett indult meg a tekintélyes menet a község házából az emlékszóborhoz, hol Dományi Béla közkezdveltségű jegyzőnk egészen váratlanul, mindenkit meglepve, lelkesíté egy a beszélni kezdő gyermeket, mint az aggastyánokat, szegényt s gazdagot, férfit és nőt egyaránt, hogy ez emlékeztet napot, mely N. Sallót, a világtörténet lapjaira iktatta, évről-évre örökké megünnepeljük. Este a fogadóban még vidékről is számosan gyülekeztek össze, hol ismét Dományi Béla községi jegyző emelt poharat a „legalkotmányosabb királyra, a haza s szabadságra, majd Farkas A. farnadi jegyző elvett Kószthot, a magyar Bismarkot, a magyar alkotmány megteremtőjét, megemlékezve a névtelen felistenekről, a honvédekről, kik halhatatlan álmukat Sallóban aluszszák. Majd Bonyha András (az érzelmek találkozásáról), Vizi Péter (a szabadság eszméjéről), Cseri János (a „Talpra magyar“ költőjéről) — Nagy János és Guttman Károly mind a nemzeti érzelmek találkozásáról, közösségéről szóltak. Az ünnepélynek csak az éjfélt vetett véget. — y.

Tűzvétség. E hó 19-én éjjeli 12 órakor Ar. Maróthon nagy tűz volt. — Az erős szélben kigyuladt egy ház a kis-utcában és a felkorbácsolt lángok néhány perc alatt lángba borították 12 házat melléképületeivel. A szűk utcában a forráság oly nagy volt, hogy a tüzet megközelíteni sem lehetett. — Bittó Károly gyógyszerész és Krisztl Viktor az alakulandó tűzoltóságnak tisztjei, ugy szólván önfeláldozással tettek meg mindent; de annál kevesebbet Ar. Maróth lakosai, a kik megszokott indolenciával összefont kezekkel nézték, hogy a szomszéd Kis-Tapolcsány és Knezicz község lakosai hogyan védik az ő vagyonaikat. Ezen tüzesetnél egy, mint a többinél is, már akkor kezdték a vizet hordani — de csak a kardhatalom közbelépése után — midőnmár a tűz elpusztította mindazt, a mi utjában volt. Ha a tűzrendőrség tekintetében Ar. Maróth város a jövőben is megmarad a

— Ah! mily boldoggá tesz. És hol adja át?

— Várjon a lugasban kora reggel.

— Ah, a lugasban!

Péterdyt ez a szó véghetetlen boldoggá tette. Nincs is a szerelmesek szótárában kedvesebb szó a — lugasnál!

Másnap reggel már négy órakor ott volt Péterdy a lugasban és várt... várt!

Mennyi kin és mennyi kéj ez egy szóban: várt!

És Péterdy sokáig várt, olyan sokáig, hogy végre a kéj egészen elmúlt s csak a kin maradt meg.

Csipős aprilisi szél fujt; Péterdy fájni kezdett.

Végre a nap kisütött s Péterdy egyik oldalát melengette, míg a másikat jég hidegre fujta a szél.

A helyzet kezdett kényelmetlen lenni Végre Péterdy egy retteneteset prüszentett.

— Na itt van! csak épen ez hiányzott, hogy náthát kapjak. Persze, persze, mikor az ember feje nincs kitapacizozva... hápczi! pszihá!... És a tüszentés foly tovább és ő még mindig késétt.

... Egyszerre csak a bokor zörren, az imádó rezzen és ott áll — Náncsi, a szakácsné, kezében egy nagy iskátulyával, melyet kezébe nyom a bámoló lovagnak s elsiel.

Megrökönyödvé ismeri fel Péterdy a saját dobozát, egy végről tüszentve reszkető kezekkel emeli fel fedelét és — a szegény aprilisi bolondja kivesz belőle egy — parókat!

tétlenségé; a mennyiben vagy nem tud, vagy nem képes a fecskendő elé lovakat álltatni, — akkor a jövőndő tűzoltóság szép hivatásában meg lesz akadályozva, — mert az egyet lovakat nem tartlat.

Jótékonycélú szini előadás. Kör-möczbányán a „Concordia“-egyesület válsztmányának egyhangu határozata alapján, a kör-möczbányai állami főreáliskola tápintézete javára szini előadás volt rendezendő, még pedig azon megjegyzéssel, hogy az összes bevétel — minden költség levonása nélkül — fordítandó a nevezett célra. — F. hó 15-én vált be a fentvezetett egyesület az illető nemes elhatározásból folyó ígérété, melyből a tápintézet pénztárába 80 frt és 90 kr. folyt be. Midőn ezen 80 frt és 90 krnyi összeget ezuttal nyilvánosan is nyugtázzuk, nem mulasztjuk el a szegény sorsu tanuló ifjuság nevében hálás köszönetünknek kifejezést adni: a tekintetes válsztmányának, az egyesület elnöke, — s egy személyben rendezőjének tekintetes Jankovszky Demeter urnak, továbbá mindazon igen tisztelt hölgyek — és uraknak, kik a szini előadásokban tevékeny részt véve, közreműködésük által az eredmény létesítéséhez hathatósan hozzájárultak. — Alumineumi igazgatóság.

Táncoktatás céljából is gyakran felkeresik városunkat hivatott vagy hivatlan tánczitanítók s a mi leghelytelenebb, oly időben ütök fel sátorfájukat, mikor nekünk rájuk semmi szükségünk nincs. — Mintha a serdülő ifjuság, — mely a táncziskolába szivesen seregél, — gazdátlan nyáj volna, mely időre való tekintet nélkül terelhető össze bármikor. — Mi e felfogás ellen a komolyabb, tanuló ifjuság nevében tiltakozunk; kiknek részéről éppen nem találjuk megfelelőnek, hogy Léván évről-évre a vizsgálati idők körül állít be valami tánczmeister s zavarja az iskolai növendékek munkálkodását. — A tanuló ifjuság vagy azok szülői — mivel tánczoktatásról az iskola viszonyaihoz alkalmazva és gondoskodva ez ideig nem volt — kénytelenek voltak bár aggodalommal a tánczoktatást a legrosszabb időben is elfogadni. — A tanítézetek érdekében e kérdést akként véljük megoldatni, hogy növendékeiket tartásuk vissza az intézetek vezetői a vizsgálat körüli időben tartatni szokott tánczoktatástól s az őszi időben, talán a tanév első hónapjában vagy a farsang időszakában a tanítézetek egyetértően tűzzék ki a tánczoktatás idejét s ez alkalomra összeiratván a tanulni óhajtó ifjak és leánykák névsorát, közös megállapodással oly tánczoktatóról lehet gondoskodni, ki minden tekintetben megfelel várakozásunknak. — Mi szivesen segítségére leszünk a táncz-tanuló ifjuságnak, hogy e téren is kielégítve lássuk a jogos igényeket.

Ajándék. A h. főgymnaziumnak Gyigyi Béla ur Triesztből két óriási szivacs példányt küldött ajándékba. Mindkét példány ritkítja páráját a maga nemében, s úgy hiszük, kevés intézet dicsekedhetik ily gyönyörű diszpeldányokkal.

A kör-möczzi „Concordia“-egyesület által az ottani áll. főreáliskolai tápintézeti alap javára 1888. évi apr. 15-én a városi iskolák nagy termében rendezett műkedvelői szini előadás alkalmával szinrekerültek 1-szor: „A végrehajtó“, vigjáték Abrányi Emiltől, melyben közreműködtek Burda Janka, Schröder Ida, Szolsányi Gizella a urhölgyek és Potomesik Ignác, Kotius Emil, Rötzer József, Groszmann Győző urak. 2-szor: a „Fräulein Gattin“, vigjáték W. Friedrichtól, melyben közreműködtek: Ebers Auguszta, Jákob Móríczné urhölgyek és Schnabel György, Iotomesik Ignác, Jákob Móríc, Groszmann Győző urak. — A rendezést Jankovszky Demeter ur végezte ritka tapintattal és buzgalommal.

Eredmény nélküli lóvásár volt városunkban folyó hó 20-án, a 6-ik honvéd huszár ezred pót lóvásárlása alkalmával; elővezettetett, 43 drb. ló, — melyből azonban a nevezett huszár ezred részére alkalmasnak egy ló sem vált be; megvásároltattott: semmi, — állítólag ugyanily vásár volt megelőző napon Ipolysághon is. — Biz ez kevésse örvendetes állapot!

A vetések állásáról kiadott hivatalos jelentés szerint a Duna balpartján az őszi vetés átlag jó, Liptó- és Pozsony megyében kielégítő, Esztergom-, Nógrád-, Bars- és Nyitrában szép. A Duna jobb partján az őszi vetés a rozs kivételével jól teltek. Az ország többi részében is türethető a vetések, Békés-, Bihar-, Máramaros-, Szatmár-, Szilágy- és Ugocsa-vármegyék kivételével, melyekben őszi árokot okozott a víz. — A tavasziki vetését már szintén befejezték országszerte s ezek a legtöbb vidéken, a hideg időjárás daczára, szépek.

Az egyiptomi szembetegség Nyitra megyében, mint ezt a „Nyitrai megyei közlöny“ írja, ijesztő mértékben terjed. A nyitrai főgymnáziumba is bevette magát ez a betegség. Az orvos az ifjuság között 13 valódi trachomás és 30 trachomagyanus beteget talált. Ha e veszedelmes betegség terjedni fog, a gymnáziumot hihetőleg bezárják.

Lóosztályozás folyó 1888. évi április hó 9-én a Léva városi loavatási kerületben bejelentett lovak, 1 ménló, 151 herélt, 94 kancza, összesen 246 drbot tesznek ki,

ezek közül osztályoztattak alkalmasnak, és pedig: hátnak 31, hámosnak 85 ló, összesen 116 drb., alkalmatlan ez időszert 130 drb.

A póstatokarékpenzlárak intézménye nagy és gyors lendületnek örvend. Példa reá az ott örzött értékpapírok egy év alatti nagy megsaporodása. Tavaly még a betétben örzött értékpapírok névértéke csak 300,000 forintra ment, ma már hárommilliónyi névértéket őriznek.

A házalási adóilleték megállapítása és szabályozása céljából a magyar vidéki kereskedők végrehajtó bizottságának elnöksége — mint értesülünk — a pénzügyminiszteriumhoz emlékiratot nyújtott be, melyben kéri, hogy a házaló kereskedésnek törvényes módosítása alkalmával az adók megállapítása céljából a házalókereskedés fokrészletre volna osztandó, hogy éppen úgy, mint az állandó üzletek, jövedelmüknek megfelelőleg legyenek megadóztatva, akár bírnak törvényesen szabadalmazott jogokkal, akár nem.

Az új dohányjövédéki törvény végrehajtása tárgyában a kormány kibocsátotta rendeletét. Ennek alapján a szolgabírók, polgármesterek és községi elöljáróknak legszigorubb kötelességükké tétetik a csempészet megakadályoztatása. A csempészet e tekintetben különösen önállóan fog eljárni minden alkalommal a legnagyobb szigorral. A dohány a csempészet eszközeivel (kocsi, ló) fog mindig lefoglaltatni. Figyelmeztetünk tehát mindenkit a f. hó 8-án életbe lépett törvény respektálására.

A brüsszeli világiállítás magyar bizottsága munkálataival oly annyira előrehaladt, hogy a kiállítási tárgyak tényleg már elszállítottak Brüsszelbe, hová már egy a kereskedelmi, mint a rendezéssel megbízott szaklétezők is elutaztak. A kiállítás f. évi május hó 5-én fog megnyitni. A magyar kiállítás az iparszarnokban 1300, a szabadban 1000 és a gépeszarnokban 100 négyzetméter területet fog elfoglalni. Az iparszarnokban a magyar kivitelképes ipar, különösen pedig a majolika- és porcellánipar lesz szépen bemutatva. Meglehető szép kiállítás rendeztetik a házi iparüzletekből; itt főleg említést érdemel a magyar szőnyeg- és szövetelekből készített butorokkal felszerelt magyar szoba ennek összes berendezéseivel.

Rövid hírek — Meszlényi Gyula, szatmári új püspök, e hó 15-én érkezett meg székhelyére. Fogadtatása ünnepélyes és díszes volt. Az új püspököt e hó 29-én szentelik fel. — **Rudolf trónörökös** e hó 16-án Esztergomban volt, hol résztvett a három órán át tartott gyakorlatokon. Délután meglátogatta a herceggimrást s még aznap elutazott Bécsbe. — **Nyitrán** a gyermekek közt a vörheny- és difteritisz uralkodik s e miatt az elemi iskolák már jó ideje be vannak zárva. — **A király**, mint a lapok írják, legközelebb találkozni fog Innsbruckban Viktória angol királynővel. — **Angliában** egy 500 emberből álló dandárt korékpárral szereltek fel, mely kisebb szakaszokra osztva, a hadtest előtt halad, előőrsi szolgálatot teljesít s emellett gondoskodik a takarmányozási és élelmezési állomásokról, a mi háboru idején nagy fontosságu. — **Jubiláló király.** IX. Keresztély dán király, a ki a napokban lett 70 éves, nemsokára megüli uralkodásának 25 éves jubileumát. — **A német császár** állapota folyton válságos. Pillanatnyi javulásra fokozott mértékben jelentkezik a láb, bármily sajnós legyen is, de a legrosszabbtól lehet tartani. — **A múlt évben**, hivatalos kimutatás szerint, Ausztria-Magyarországban 2860 új találmány nyert szabadalmat. Ezek közül 224 magyar feltalalóé. — **Selmeczbányáról** az erdészeti akadémia harmadéves növendékei, tanáraik vezetése mellett, Brassóba rándulnak tanulmányok céljából. — **A 300 méteres torony**, mely a párisi világiállításra készül, hetedfél millió kilogrammot fog nyomni.

APRÓSÁGOK.

— Rovatvezető Zuhany. —

Gyanús. Nő: Nincs fogalma róla orvos ur, menyit kell kiállnom a férjemmel! Egy idő óta rendkívül ingerült! Meg nem foghatom, mi lehet az oka? — Orvos: Hm-hm! mondja csak, kérem, talán nagysád édes mamája van itt látogatón?

Tolongásban. — Jaj... jaj! Ne tolongjanak úgy uraim... hiszen ugy ide nyomtak a falhoz, mintha sajátba tettek volna. — Hja, uram, saját-szabadság van.

A korbély kifogása. — Miért iszik annyi bort? kérde a pap egy javithatlan iszákostól. — Hogy gondjaimat belefusszszam. — No, és sikerül? — Dehogyan sikerül! Legnagyobb szerencsétlenségemre uszni tudnak.

75 krajczárért

egy egész hónapig bárki egy jól szerkesztett népies irányu ellenzéki képes politikai napilapot járathat: a

Kis ujság-ot, mely Budapesten Wodianer F. és Fiai, bpesti könyvnyomdász, könyv- és hírlapkiadóhivatalában jelenik meg.

A „KIS UJSÁG“ nemzetes ellenzéki politikát követ, szívós kitartással, lankadatlan erőlylyel küzd a haza boldogságáért, s a honfentartó magyar faj uralmáért.

A „KIS UJSÁG“ nagy gondot fordít, hogy olvasóinak igényeit minden tekintetben teljesen kielégítse. Ugy a főváros, mint az ország és a külföld minden híret naponta híven és gyorsan közli. A nevezetesebb napi eseményeket szép kivitelű képekkel illusztrálja. Ezenkívül rendkívül érdekesítő, — többnyire a fővárosi életből merített, — regényeket közöl, a melyek bárki által könnyen élvezhető népies nyelven vannak megírva.

Előfizetési árak félévre 4:50; egy neved évre 2:25 és havonként 75 kr. Mutatvány számoz bárkinék egy hétig ingyen küldetnek. ha e lap kiadóhivatala (Budapest, IV. ker., Sarkanyus u. 3. sz.) levelező lapon erre felszólítatik.

T A N Ű G Y. Értesítés.

A lévai k. r. főgymnáziumban a VIII. osztály vizsgálatai f. hó 30. napján veszik kezdetüket s május hó 1-5 napján, mindig a délelőtti órákban, folytatattanak és be is fejeztettek.

Az érettségi írásbeli dolgozatok idejéül május hó 14-19 napjai vannak kitűzve.

Miről az érdekeltek ezennel értesítetnek.

Kelt Léván, 1888. április 23.

A főgymn. igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

A mesterséges vajról.

Kofáink ugyan nem tanulták a vegyészetet, de arra rájöttek, hogy hogyan lehet mesterséges uton előállítani a vajot?

Emek módja következő: Veszünk körülbelül 3 kilo tiszta, darabokra vagdalt marhazsirt, ezt jégáldob vízben megmosuk; a mosó vizet leöntve, újból hasonló hidegségű vízben 10 percig állni hagyjuk; kivéven a hideg fürdőből a zsiradékdarabkákat, 3/4 liternyi jó minőségű tejjel porcellán vagy eserepedényben gyöngye hönél összeolvasztjuk, közben mintegy 2 decziliter vizet adunk hozzá; a főzést mindaddig folytatjuk, míg a víz gőz alakjában el nem száll. Hőgőzben van-e vajunk, arról ugy győződhetünk meg, hogy a keverékből kevés mennyiségűt fehér, hideg porcellántárgyra teszünk. Ha a kémlet vajkeménységű, ugy célt értünk, ha nem, ugy még folytatni kell a főzést.

Hogy a gazdaszanyok, és a piacra járó kisasszonykák egészen tévutra vezetessenek, a kofák főzés közben egy kis darabka karkuma-gyökeret vagy egy parányi safrányt szoktak a keverékhez tenni, a mi aztán a vajnak egész sárga színét megadja. Az egész keveréket végül tiszta ruha vagy flanel-darabon megsűrítik.

Ha figyelmesen és kellő praktikával történik a vajnak e módszer szerint való készítése, ugy azt sem iz, szín után, sem pedig végülileg nem lehet megkülönböztetni a valóditól.

Csupán egy mód van, mely szerint minden gazdaszany kevés fáradság után meggyőződhetik, arról, hogy valódi vagy hamisított vajt vásárolt-e? — Tegyük a vajból valami edénybe egy keveset, vezessünk abba vastagabb szálú pamutot, s gyujtsuk meg azt: ha a vaj valódi, ugy semmi különös szagot nem fogunk érezni; mig ellenben, ha mesterségesen készített, intenzív zsirszagot észlelünk majd.

H. E. J.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Értesítés.

A lévai k. r. főgymnázium tanári kara által f. évi 1888. április 14-én rendezett dal- és zene-estély alkalmával az összes bevétel 397 frt, a kiadás pedig 199 frt 31 kr. volt. E szerint a tiszta jövedelem 197 frt 69 kr., mely összeget alulirott 200 frtra kiegészítve, a főgymnáziumi igazgatóságnak átadott.

A bevételi összeghez felülfizetesképen hozzájárultak: Kosztolányi Sándor 8, Fülöpp Alajos 4, Máriaassy István 1 és Groszbauer József 2 forinttal.

Kedves kötelességemnek tartom mindazon t. hölgyeknek és uraknak legforróbb köszönetemet kijelenteni, kik a jó ügy érdekében közreműködni sziveskedtek.

A rendező bizottság nevében:
Frank Ferencz
k. r. főgymn. tanár.

Nyilttér. *)

I.

Schwarze Seidenstoffe von 80 kr. bis fl. 7.65 per Meter (ca. 150 Qual.) versendet Roben- und stückweise zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (k. k. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe 10 Kr. Porto.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 6 frt 20 kr., 6 frt 70 kr. Kétszeres 5 frt 10 kr., 5 frt 30 kr. Rozs 5 frt. — kr. 5 frt 20 kr. Arpa 5 frt 20 kr., 6 frt 20 kr. Zab 5 frt. 30 kr. 5 frt. 60 kr. Kukorica 5 frt. 80 kr., 6 frt — kr. Bab 9 frt 70 kr. 10 frt. — kr. Lencse 8 frt 20 8 frt 70 kr. Köles 5 frt — kr.

